

Országos Természetjáró Vetélkedő (OTV)

I. FORDULÓ I. kategória

Településismeret és környezetismeret

A. feladat: Mennyiségi összehasonlítás

Hasonlítsa össze az „a” és „b” mennyiségeket, és az eredményt írja be a Megoldások összesítőjébe!

a > b:

b > a:

a = b vagy $a \approx b$:

1. a/ A Bükk-hegység barlangjainak száma
b/ Hazánk vármegyéinek száma
2. a/ A Balaton hossza
b/ A Baradla –barlang hossza
3. a/ A Visegrádi-hegység legmagasabb pontja
b/ A Zempléni-hegység legmagasabb pontja
4. a/ Budapest tengerszintfeletti magassága a Dunánál
b/ Nadap fő alappont tengerszint feletti magassága
5. a/ A Bükk-hegység legmagasabb pontja
b/ A Mátra-hegység legmagasabb pontja
6. a/ A Szegedi járás területe
b/ Budapest területe
7. a/ Tihanyi kút mélysége
b/ A Csillaghegyi kilátó magassága
8. a/ Békés vármegyével szomszédos vármegyék száma.
b/ Nógrád vármegyével szomszédos vármegyék száma.
9. a/ Az Ajkai Városi Sportcentrum befogadóképessége
b/ A Szamosi Mihály Sporttelep befogadóképessége
10. a/ A Balaton vízszintjének legnagyobb mért különbsége Keszthely és Kenese között
b/ A Balatonon mért legnagyobb hullámok magassága

B. feladat: A barlangok világa

Párosítsa össze a képek sorszámát a barlangok nevének jelével, és a Megoldások összesítőjébe helyesnek ítélt megoldást írja be! pl. 1-j

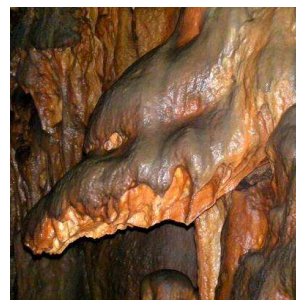
1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

a/ Szelim-barlang Tatabánya Kőhegy

c/ Abaligeti Barlang Abaliget

e/ Baradla barlang

g/ Miskolctapolca Barlangfürdő

b/Kecse-lyuk Diósgyőr

d/ Istállóskői-barlang

f/ Tapolcai-tavasbarlang

h/ Anna-barlang Miskolc

C. feladat: Nemzeti parkjaink

Párosítsa össze, hogy melyik nemzeti parkhoz, melyik információ tartozik?

A Megoldások összesítőjébe helyesnek ítélt megoldást írja be!

pl. 9.- a

1. Hortobágyi Nemzeti Park
2. Bükki Nemzeti Park
3. Kiskunsági Nemzeti Park
4. Aggteleki Nemzeti Park
5. Fertő-Hanság Nemzeti Park
6. Körös-Maros Nemzeti Park
7. Duna-Dráva Nemzeti Park
8. Balaton-felvidéki Nemzeti park
9. Duna-Ipoly Nemzeti Park
10. Órségi Nemzeti Park

- a. Az ősi vízrajzi állapot és az ártéri élővilág megőrzése, hódok.
- b. Hagyományos szőlőkultúra, tanúhegyek, népi építészet, tájkép.
- c. Legelők, szikes puszták, mocsarak, halastavak.
- d. Barlangrendszerek, karsztformák, vakrák, dolinató.
- e. Hegyi bükkösök és rétek, szurdokerdők, mészégetés, rigópohár.
- f. Szyepp-tó, nádasok, nedves rétek, égeres láperdők.
- g. Árterek, szikesek, löszpuszták, földikutya.
- h. Vizes élőhelyek, karsztos és vulkánikus formák.
- i. Homokbuckák, szikes tavak, nyárasok-borókások, ugartyúk.
- j. A terület legjellemzőbb erdőtársulásai a kavicshátakat borító lombelegyes erdei fenyvesek, melyek miatt "gyántásországnak" is nevezik e vidéket.

D. feladat: Hol járunk? Tájegységek azonosítása.

A felsorolt leírásokhoz melyik tájegység tartozik?

Beküldendő a Megoldások összesítőjében az összepárosítás eredménye!

pl. 9.- a

- a/ Hortobágy   b/ Kőszegi-hegység   c/ Szentendrei-sziget
d/ Szigetköz   e/ Visegrádi-hegység   f/ Mecsek
g/ Kiskunság   h/ Gerecse

1. A Visegrádi-szorosból Kilépő és hirtelen lelassuló Duna hordalékából épült. Felszíne homokos, mely a mélyben kavics-, majd agyagréteggel folytatódik. Ez a „természetes szűrő” teszi lehetővé az ivóvízkivételt a folyópart csápos kútjaiban.
2. „Tengersík” vidék, melyet a Tisza, és az árvizekkor csatangoló mellékvizei - köztük a névadó- töltögettek fel. Száraz szikes pusztává - a Nagykunsággal együtt - a folyószabályozások változtatták. Addig termékeny legelők, pusztai tölgyesek borították.
3. A Dorog – Bicske – Tata által körbezárt röghegység kelet felé alacsonyodó, kibillent tömege mészkőből, dolomitból áll. Jellegzetessége a sok kiemelt rög, melyeket löszös medencék választanak el.
4. Az Alpok alacsonyodó keleti nyúlványa. Itt van a Dunántúl legmagasabb pontja. A hegységet átalakult kőzetek építik fel.
5. Hazánk legnagyobb kiterjedésű homokvidéke, mely a Duna és a Tisza széles völgyét választja el. A tájat a Duna jégkorszaki hordalékkúpjának szél által is átrendezett anyaga fedi.
6. Az Öreg és a Mosoni-Duna közötti zátonyos, szigetekkel, folyóágakkal tagolt ártéri világ.
7. Gyűrű szerkezetű, törésekkel feldarabolt hegység. Kőzetei is változatosak: mészkő, homokkő, andezit, feketekőszén.
8. A turisták a Pilishez sorolják térképi ábrázolása, közlekedési hálózata és a hagyományok miatt. Valójában a Börzsöny ikertestvére, melytől a Duna választotta el.

E. feladat A háziállatok „családja”

Beküldendő a Megoldások összesítőjében található táblázat kitöltve.

F. feladat: TOTÓ

A Megoldások összesítőjébe írja be a kérdésekre helyesnek ítélt válaszokat!

1. Mikor nyilvánította az UNESCO Budapest Duna-parti látképét a világ kulturális örökségének részévé?
a: 1987-ben   b: 2002-ben   c: 2013-ben
2. A mai János-hegy a Dúlőkeresztelőkör milyen nevet kapott?
a: Isten szeme   b: Törökvész   c: Pozsonyi hegy
3. A Balaton magyar neve a szláv „BLATO” szóból ered. Mia jelentése?
a: Jelentős víz   b: Sekély tó   c: Mocsár, láp
4. A Déli Vasút építéskor jelenős vízcsökkentést hoztak létre. Mikor volt?
a: 1863   b: 1890   c: 1914
5. A medencék közötti vízmozgások idején erős áramlások alakulnak ki a Tihany-Szántódi szorosnál Milyen sebesség alakulhat ki?
a: 10 m/s   b: 5 m/s   c: 2 m/s
6. A hagyomány szerint e hely közelében volt Koppány vezér szállása, és innen indult lázadó csapataival Veszprém ostromára. Hol volt e hely és mikor történt az esemény?
a: Somogyvár, 997-ben.   b: Siófok 998-ben   c: Fenékpuszta, 999-ben
7. Siófok és a környéke már a rómaiak korában is lakott volt. A Balaton ingoványos részeinek lecsapolásával 292-ben zsilipet is építettek. Ki uralkodott ebben az időben?
a: Tacitus császár   b: Constanticus császár   c: Galerius császár

8. Somogyváron 1091 és 1095 között épített apátság falai között milyen nemzetiségű szerzetesek szolgáltak?

a: magyar   b: olasz   c: francia

9. Zichy Mihály a rajzoló fejedelem Zala községben született. Munkásságát értékes gyűjtemény mutatja be. Melyik nagyobb településhez van a legközelebb a falu?

a: Zalaegerszeg   b: Zalakaros   c: Balatonföldvár

10. Balaton község a XV. Században a serkei Lórántffyak, az Ormányiak, majd a Perényiek birtoka volt, 1552-ben a törökök elpusztították, de hamarosan újjáépült. 1590-ben Bolyki Tamás és örökösei birtokolták.

Melyik vármegyében található?

a: Somogy-   b: Veszprém-   c: Heves-

11. Melyik hegység része Gerecse?

a: Bakony   b: Dunazug   c: Pilis

12. Mi a pizskei márvány?

**a: márvány hatású mészkő   b: jól csiszolható triászi dolomit
c: vöröses színű jura, kréta tömött mészkő**

13. Hol van a Tihanyi kút?

**a: A Balatonban Tihany és Szántód között
b. Tihanyi Bencés Apátság udvarán
c: A szürkemarhák itatójánál a Tihanyban Belső-tónál**

G. feladat: A természet szobrai

Ismerje fel a képződményeket a képek alapján!

Beküldendő a Megoldások összesítőjében a megoldás.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

H. feladat: Településismereti és/ vagy iskolatörténeti verseny

A feladat célja: a versenyen résztvevő, 3 fős csapatok ismerjék meg alaposabban településüket és közvetlen környezetüket.

A feladat témája: a lakóhely, és az iskola illetve környékének természeti, történelmi, irodalmi, építészeti, néprajzi értékei, a településről, az iskoláról szóló legendák, történetek, mesék, szokások.

A megoldás struktúrája:

1. Feladatlap készítése
2. Verseny szervezése és értékelése

A verseny feladatai, értékelésének szempontjai:

1. A verseny kiírása, a kérdések közzététele, az eredményhirdetés módja.
A megcélzott célközönség.

2. Verseny kiírás készítése:

Tartalma:

- a verseny témájának pontos, érthető megfogalmazása,
- a felkészüléshez szükséges irodalom megadása,
- a kötelező és ajánlott felszerelés,
- egyéb fontos információk (közlekedés, múzeumok nyitva tartása stb.)
- figyelem felhívás a KRESZ szabályok betartására

3. Településismereti feladatlap készítése:

Szabályok, értékelési szempontok:

- a kérdések minimum 5 helyszínről illetve téma köré csoportosuljanak ,
- a feladatlapra maximum 25 kérdés szerepelhet, az alkérdésekkel együtt,
- a feladatlap megoldás 2 órás versenyidőbe férjen bele,
- mérje a versenykiírásban megadott irodalom ismeretét,
- a feladatok hibátlan megoldása csak helyszínek felkeresésével váljon lehetővé,
- segítse a település illetve az iskola jobb megismerését, nyújtson a település megismeréséhez értékes és érdekes információkat!

4. Megoldási kulcs készítése:

Értékelési szempontok:

- legyen tömör, rövid a megfogalmazása,
- nyújtson érdekes és értékes információkat.

5. A verseny megrendezése:

Értékelési szempontok:

- a verseny értékelése,
- elégedettségmérés eredménye,
- eredményértesítő készítése.

6. Egyéb értékelési szempontok:

- eredeti ötletek (a feladatlaponál, a rendezésnél, tartalmi és formai elemek stb.),
- dokumentáció (fényképek, térképvázlatok).

Egyéb információk:

Amennyiben egy iskola több csapatot is indít a vetélkedőn, akkor azoknak eltérő feladatlapokat kell készíteniük.

Sok sikert és eredményes versenyzést kíván a TFSZ

7. Mintafeladatok

Segítségként a települési ismereti verseny feladat megoldásához mellékleünk néhány klasszikus megoldástípust. Természetesen más megoldásoknak örülünk.

A típus: Melyik fogadóban tartották az első magyar nyelvű színelőadást Budán?

- Hány évvel ezelőtt történt?
- Hol található az épület?
- Az ajtó feletti homlokzatot mi díszíti? Rajzold le!

B típus:

Kit ábrázol a szobor?

Melyik utcában látható?

Az utca névadójától idéztünk a verseny során.

Írd le az idézetet

C típus:

1837-ben .....villában fogták el ....., aki orvosai tanácsára üdült itt. E vendéglő és villa a később a közelében tószzerűen fakadó forrásról kapta a nevét.